

Spalio 1 d. 17.15 val. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos II a. ekspozicijų erdvėse atidaroma Jono Mackevičiaus (1872–1954) tapybos darbų paroda iš Nacionalinio M.K. Čiurlionio dailės muziejaus fondų. Renginyje iš projekto „Maža žemėlapyje, didi pasaulyje 2“.

Dailininkas Jonas Mackevičius gimė 1872 m. birželio 18 d. šalia Raguvos esančiame Pakritižo kaime, Panevėžio apskrityje. Mirė 1954 m. Šveicarijoje. 1894 m. baigė Maskvos dailei skatinti mokyklą, 1896 m. – kunigaikštystės Taniševos dailės studiją, o 1901 m. – Dailės akademiją. Gyvendamas tuo metu Petrapilyje, J. Mackevičius priklausė tuo metu pagarsėjusiai realistų – žanrininkų dailininkų grupei „Peredvižniki“. Artėjant Romanovų dinastijos trijų šimtų metų jubiliejui, J. Mackevičius nutapė caro Nikolajaus II portretą, kuris paties caro buvo pripažintas geriausiu ir leista jį spausdinti jubiliejiniuose leidiniuose. Šis konkursas išgarsino dailininką.

J. Mackevičius lankėsi įvairiose Europos valstybėse, Mažajoje Azijoje, Palestinoje, Egipte ir kitur. Tapytojas taip pat 1907 m. dalyvavo pirmojoje lietuvių dailininkų parodoje Vilniuje, o vėliau įstojo į Lietuvių dailės draugiją. Ilgą laiką, 1914–1929 m., gyveno Kaprio saloje, Italijoje. Tai svarbus dailininkui kūrybos periodas. 1926 m. buvo surengtos jo kūrinių parodos Kaune ir kituose miestuose. J. Mackevičius iki 1940 m. buvo Meno mokyklos akvarelės ir piešimo dėstytojas. Per tą laiką dalyvavo dailės parodose Lietuvoje ir užsienyje. Buvo vienas iš Lietuvos dailininkų draugijos steigėjų. 1938 m. apdovanotas DLK Gedimino III laipsnio ordinu. 1944 m. artėjant sovietinei armijai prie Lietuvos, Mackevičius pasitraukė į Vakarų ir apsigyveno Šveicarijoje, Roveredo kantone.

J. Mackevičius buvo tradicinio akademinio realizmo atstovas, linkęs į romantizmą. Kai kuriuose Italijos laikotarpio kūriniuose jaučiama ir impresionizmo įtaka. Didelio formato istoriniuose paveiksluose, tapytuose Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejui, – „Lietuvių kariuomenė žygiuoja į Vilnių“, „Kunigas A. Mackevičius šventina 1863 m. sukilėlių vėliavas“, „Vytautas Didysis Naugardo žemėje“ ir kt. – dailininkas labai rūpestingai perteikia tų įvykių dvasingumą, nuotaikas, tipažus, spalvų koloritą, puikią kompoziciją. Jo peizažinė tapyba pasižymi spalvingumu, nuotaikingumu.

Panevėžiečiai ir miesto svečiai Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros apsidės lubose gali pamatyti dailininko Jono Mackevičiaus daugiafigūrės kompozicijos freską „Šv. Kazimiero pasirodymas lietuvių kariuomenei ties Polocku“ (1931–1933). Joje vaizduojamas šventojo pasirodymas Lietuvos kariuomenei, kovojusiai su gausesne rusų armija, kuris nulėmė lietuvių pergalę. Freskos dydis – 22 m ir 14 m. 2004 m. freska buvo restauruota.

Paroda veiks iki spalio 27 d.

Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos projektą „Maža žemėlapyje, didi pasaulyje 2“ remia Panevėžio miesto savivaldybė ir Lietuvos kultūros taryba.

Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos inf.

Iliustracija: Jonas Mackevičius. Capri. Fragmentas. 1914–1929. Popierius, akvarelė.
Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

